

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

Tradus și revizuit de IER (<http://ier.gov.ro/>)

CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI

SECȚIA A TREIA

DECISION

Cererea nr. 66381/09
Constantin Lucian TUNARU
împotriva României

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a treia), reunită la 13 noiembrie 2012, într-o cameră compusă din:

Josep Casadevall, *Președinte*,

Alvina Gyulumyan,

Ján Šikuta,

Luis López Guerra,

Nona Tsotsoria,

Kristina Pardalos,

Johannes Silvis, *judecători*,

și Santiago Quesada, *Grefier de secție*,

având în vedere cererea menționată anterior, introdusă la 27 septembrie 2009,

având în vedere observațiile prezentate de Guvernul pârât și cele prezentate în replică de reclamant,

având în vedere decizia președintelui Camerei de a o desemna pe doamna Kristina Pardalos în calitate de judecător *ad hoc* (art. 26 § 4 din Convenție și art. 29 § 1 din Regulamentul Curții), întrucât domnul Corneliu Bîrsan, judecătorul ales să reprezinte România, s-a abținut de la judecarea cauzei (art. 28 din Regulamentul Curții),

după ce a deliberat, pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. Reclamantul, domnul Constantin Lucian Tunaru, este resortisant român, s-a născut în 1956 și locuiește în Țicleni.

2. Guvernul român („Guvernul”) a fost reprezentat de agentul guvernamental, doamna Irina Cambrea, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

A. Circumstanțele cauzei

3. Faptele cauzei, astfel cum au fost expuse de părți, pot fi rezumate după cum urmează.

4. Reclamantul este un angajat al unei companii petroliere, P. (denumită mai jos „societatea”), deținută parțial de statul român, cu sedii pe întreg teritoriul României.

5. În 2008 și 2009, un număr mare de angajați ai companiei, inclusiv reclamantul, au introdus acțiuni civile în fața instanțelor naționale, prin care au solicitat acordarea anumitor drepturi salariale prevăzute în contractul colectiv de muncă, aplicabil industriei petroliere. Drepturile solicitate erau un supliment salarial pentru aprovizionarea de toamnă/iarnă și/sau o sumă forfetară egală cu valoarea unei cote specifice de gaze naturale.

6. Acțiunea reclamantului a fost respinsă printr-o decizie definitivă a Curții de Apel Craiova, pronunțată la 27 martie 2009, în care s-a constatat, pe baza unui raport de expertiză, că drepturile salariale solicitate fuseseră deja incluse în salariul de bază al reclamantului.

7. În 2009 și 2010, curtea de apel a pronunțat hotărâri definitive împotriva majorității angajaților, din aceleași motive.

Cu toate acestea, unor angajați li s-au acordat drepturile solicitate, întrucât instanțele au constatat că aceștia nu le primiseră ca parte a salariului lor de bază.

B. Reglementările interne relevante

8. Contractul nr. 288/2006 colectiv de muncă la nivelul ramurii energie electrică, termică, petrol și gaze pe anul 2006, elaborat de Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei a intrat în vigoare la 26 martie 2007. Părțile relevante ale contractului se citesc astfel:

Art. 176

„(1) Cu ocazia unor evenimente anuale, Paște, ziua meseriei, Crăciun, precum și în luna octombrie (pentru aprovizionarea de toamnă-iarnă), salariații vor beneficia de câte o suplimentare a drepturilor salariale, sub forma unui adaos, în sumă fixă.

(3) Condițiile și criteriile de acordare se vor stabili în contractele colective de muncă încheiate la nivele inferioare.”

Art. 187

„(1) Salariații agenților economici nominalizați în anexa nr. 1, punctul B, vor primi anual un ajutor material, egal cu contravaloarea unei cote de gaze naturale.

(2) De același drept beneficiază salariații avuți în vedere la alineatul (1) și cei ai agenților economici din industria petrolieră nominalizați în anexa nr. 1, în cazul în care acesta nu a fost compensat prin majorarea salariului de bază.”

CAPETE DE CERERE

9. Reclamantul se plânge, în temeiul art. 6 § 1 și, pe fond, în temeiul art. 14 din Convenție, precum și al art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție și al art. 1 din Protocolul nr. 12 la Convenție, că, în cauze similare cauzei sale s-a ajuns la o soluție diferită, pe baza unei interpretări diferite a aceluiași dispoziții legale, fiind încălcat principiul securității juridice. Acesta susține că a fost privat în mod eronat de drepturile salariale prevăzute de contractul colectiv de muncă și că a fost discriminat în comparație cu colegii săi care se aflau într-o poziție similară cu a sa.

ÎN DREPT

10. Reclamantul s-a plâns de decizia instanței interne cu privire la acțiunea lui și a susținut că aceasta a încălcat art. 6 § 1 și art. 14 din Convenție, art. 1 din Protocolul nr. 12 la Convenție și art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, care, în măsura în care sunt relevante, prevăd următoarele:

Art. 6 § 1

„Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil [...] a cauzei sale, de către o instanță [...], care va hotărî [...] asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil”.

Art. 14

„Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de [prezenta] Convenție trebuie să fie asigurată fără nicio deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenența la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.”

Art. 1 din Protocolul nr. 1

„Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor.”

Art. 1 din Protocolul nr. 12

„1. Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege trebuie să fie asigurată fără nicio discriminare bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenența la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.

2. Nimeni nu va fi discriminat de o autoritate publică pe baza oricăruia dintre motivele menționate în paragraful 1.”

A. Argumentele părților

11. Guvernul a susținut că problema juridică ridicată în prezenta cauză nu se referă la nicio jurisprudență contradictorie *per se* și nu a fost determinată de existența unor dispoziții legale ambigue, ci mai degrabă de aplicarea reglementărilor relevante la faptele specifice fiecărei cauze.

12. Astfel, la nivel național, toate instanțele naționale au avut aceeași abordare, și anume aceea că drepturile salariale prevăzute în contractul colectiv de muncă general aplicabil industriei petroliere urmau să fie acordate angajaților Companiei, cu excepția cazului în care acestea fuseseră deja incluse în salariul de bază. În 92% din cauzele cu care au fost sesizate, instanțele au constatat, pe baza unor rapoarte de expertiză și a probelor prezentate de părți, că prestațiile fuseseră deja plătite.

În câteva cazuri, instanțele au ajuns la o concluzie diferită, deoarece Compania nu a reușit să își susțină pretențiile potrivit cărora prestațiile în cauză fuseseră deja plătite, fiind incluse în salariul de bază.

13. Având în vedere numărul mare de decizii referitoare la aceeași chestiune, concluziile diferite erau inevitabile într-un proces judiciar de interpretare a dispozițiilor legale și de aplicare a acestora la diverse situații de fapt.

14. În orice caz, Guvernul a susținut că deciziile interne care au ajuns la o concluzie diferită de cele la care s-a ajuns în cauza reclamantului au fost decizii izolate și nu se putea considera că acestea au generat un conflict profund de interpretare.

15. Reclamantul a invocat argumentele pe care le-a prezentat la momentul introducerii cererii sale în fața Curții.

B. Motivarea Curții

16. Curtea reiterează faptul că nu are sarcina de a examina erori de fapt sau de drept prezumtiv comise de o instanță națională decât în cazul și în măsura în care este posibil ca acestea să fi încălcat drepturi și libertăți protejate prin Convenție [a se vedea *García Ruiz împotriva Spaniei* (MC), nr. 30544/96, pct. 28, CEDO 1999-I]. În primul rând autoritățile interne, în special instanțele, trebuie să soluționeze problemele de interpretare a legislației interne, rolul Curții fiind acela de a verifica dacă efectele unei astfel de interpretări sunt compatibile cu Convenția, cu excepția cazurilor de arbitrar evident, când Curtea poate pune la îndoială interpretarea dreptului intern de către instanțele naționale [a se vedea *Nejdet Şahin și Perihan Şahin împotriva Turciei* (MC), nr. 13279/05, pct. 49–50, 20 octombrie 2011].

Divergențe în abordare pot apărea la nivelul instanțelor ca parte a procesului de interpretare a dispozițiilor legale, concomitent cu adaptarea lor la situația concretă. Astfel de divergențe pot apărea și în cadrul aceleiași instanțe. Însă acest fapt, în sine, nu poate fi considerat contrar Convenției.

Criteriile care ghidează motivarea Curții privind condițiile în care hotărârile neunitare ale unor diverse instanțe judecătorești de ultim grad constituie o încălcare a cerinței unui proces echitabil, consacrată la art. 6 § 1 din Convenție, constau în stabilirea următoarelor aspecte: dacă există „divergențe profunde și persistente” în jurisprudența instanțelor interne, dacă legislația internă prevede vreun mecanism pentru remedierea inconsecvențelor, dacă mecanismul respectiv a fost aplicat și, după caz, care au fost efectele aplicării (a se vedea *Nejdet Şahin și Perihan Şahin*, citată anterior, pct. 86-87, și *Albu și alții împotriva României*, nr. 34796/09 ... și 34847/09, pct. 34 și 38, 10 mai 2012, cu trimiterile suplimentare).

17. Revenind la prezenta cauză, din informațiile prezentate de părți reiese că instanțe naționale din întreaga țară au constatat că beneficiile salariale solicitate de reclamant trebuiau să fie plătite numai în cazurile în care acestea nu fuseseră plătite ca parte a salariului de bază.

În marea majoritate a cauzelor, instanțele au constatat, în lumina problemelor de fapt care le-au fost prezentate și pe baza probelor prezentate de părți, că angajații companiei nu aveau dreptul nici la o suplimentare a drepturilor salariale pentru aprovizionarea de toamnă/iarnă, nici la o sumă forfetară egală cu valoarea unei cote specifice de gaze naturale.

18. Prin urmare, Curtea observă că aspectul contestat nu a fost determinat de existența unor dispoziții sau reglementări legale ambigue, ci au fost rezultatul aplicării lor la faptele individuale ale fiecărei cauze.

19. Având în vedere cele de mai sus, Curtea consideră că problema juridică ridicată de prezenta cauză nu se referă la o jurisprudență contradictorie în sine, ci mai degrabă la o situație în care instanțele naționale au aplicat o dispoziție legală clară, prin aplicarea acesteia în cauze în care existau circumstanțe de fapt diferite [a se vedea, *mutatis mutandis*, *Erol Uçar împotriva Turciei* (dec.), nr. 12960/05, 29 septembrie 2009].

20. În plus, Curtea subliniază că reclamantul a beneficiat de o procedură contradictorie, în cadrul căreia a avut posibilitatea să prezinte probe, iar argumentele sale au fost examinate în mod corespunzător de către instanțe.

Totodată, concluziile instanțelor și interpretarea dată legislației relevante nu pot fi considerate în mod vădit arbitrare sau nerezonabile.

21. În măsura în care reclamantul s-a plâns că instanțele naționale l-au privat de o suplimentare a drepturilor salariale pentru aprovizionarea de toamnă/iarnă, Curtea observă că privarea de proprietate menționată în a doua teză a dispoziției invocate de reclamant se referă în principal la exproprierea formală a bunurilor în scopuri publice; o hotărâre judecătorească referitoare la o cerere privind problema stabilirii care dintre doi justițiabili este proprietarul anumitor bunuri în conformitate cu normele de drept privat nu poate fi considerată niciodată ca reprezentând o ingerință nejustificată a statului în dreptul de proprietate al părții care cade în pretenții, întrucât funcția instanțelor este tocmai aceea de a soluționa astfel de litigii (a se vedea, de exemplu, *Garzičić împotriva Muntenegrului*, nr. 17931/07, pct. 37, 21 septembrie 2010).

Același lucru este valabil și în cazul procedurilor, precum în speță, în care instanțele civile s-au pronunțat asupra obligațiilor de drept privat ale părților.

22. În cele din urmă, Curtea constată că nu există nicio probă în dosarul cauzei care să ateste existența unor divergențe profunde și persistente în jurisprudența instanțelor naționale referitoare la problema în discuție în prezenta cauză sau existența vreunei discriminări împotriva reclamantului bazate pe vreun motiv.

23. Având în vedere considerentele sus-menționate, Curtea consideră că respectivele capete de cerere ale reclamantului sunt în mod vădit nefondate și trebuie respinse ca inadmisibile în conformitate cu art. 35 § 3 și art. 35 § 4 din Convenție.

Pentru aceste motive, în unanimitate, Curtea

declară cererea inadmisibilă.

Santiago Quesada
Grefier

Josep Casadevall
Președinte